

## עין כפירה

**עונה מומלצת:** כל השנה, כשמדובר במעיין – בעיקר בקיץ.

**התאמה:** כל המשפחה.

**קושי מסלול:** קל.

**אורך מסלול:** כשלושה וחצי קילומטר.

**משך מסלול:** שלוש שעות בניחותא.

**מפה:** מפת סימון שבילים מס' 9, "מבואות ירושלים"

(מהדורה אחרונה ומעודכנת ביותר הודפסה בשנת 2006).

**הגעה מהמרכז:** מכביש ירושלים תל אביב (מספר 1) פונים במחלף עין חמד לכיוון אבו ע'וש. חוצים את הכפר עד לפנייה ברורה ימינה, לעבר מעלה החמישה ונטף. פונים בה וכעבור מרחק קצר פונים שמאלה – לנטף. הכביש מתפתל במורד שלוחה. כקילומטר לפני מושב נטף ישנה רחבת עפר מימין לדרך ומשמאל שלט גדול המציין את יער הזיכרון ליהדות פולין וכן את שביל הגישה אל חוות הגבינות של הר הרות. חונים ברחבה מימין.

המסלול לעין כפירה הנמצא בכפיפה המערבית של הרי יהודה לעבר השפלה רב במראות חינוניים. מרחבת העפר יוצאת דרך רכב שסימונה שחור. הולכים בה וכעבור מטרים ספורים נפרדים ממנה פונים במורד בשביל צר המסומן בסימון שבילים ירוק. הדרך מתמשכת בירידה מתונה לאורך השלוחה ולאורכה מתגלים מראות מערוץ נחל כפירה וממושב נטף השוכן על אחת השלוחות ממערב. ממול, מעברו האחר של הנחל מתנשאות שלוחות חשופות עצומות. ניכרת בהן נטיית שכבות אבן הגיר והדולומיט מערבה, לעבר השפלה. בנקודה מסוימת מתגלה תל כפירה. יובלי נחל כפירה חובקים אותו משני עבריו והוא מתנשא עגול ורם ביניהם. בסמוך לתל כפירה עובר הקו הירוק שעל בסיסו נבנתה גדר הפרדה במקום, המונעת גם מתושבי הכפר קטנה הסמוך לבקר במורד הנחל.

השביל ממשיך במורד, משקיף על מצוקי סלע קטנים שבכוכים בהם מקננים עופות דורסים כמו בז וכוס, חולף בין שרידי טראסות קדומות ועצי זית עבי גזע ומגיע אל הערוץ. נחל כפירה הוא נחל אכזב אולם בחורף, בעקבות גשמים, זורמים בו מים הנמזגים אל מימיו של נחל האיילון. בנקודה שבה משיק השביל לערוץ צומחים בחסות מצוק סלע שקווי השבר שבו כה ישרים עד כי נדמה שחלקים ממנו סותתו ביד אדם שני עצי חרוב ענקיים. עץ החרוב נמנה על מיני הצמחים הדו-ביתיים, כלומר אלו שיש להם פרט זכרי ופרט נקבי. רק הפרט הנקבי מצמיח את הפירות המוכרים, הנאכלים. כאן ניתן לראות שאחד מבין שני העצים זכרי ואינו נותן פרי. בצל העצים בנוי קבר שיח' המיוחס לאחמד אל עומרי. היום כבר ממעטים מוסלמים לפקוד את המקום אך הכתובת "אללה" הכתובה בצבע שמן אדום עודנה מתנוססת מעל פתח הכניסה. בחלל המבנה ניתן לראות את גומחת המיח'ר'אב המפנה דרומה לעבר מכה. המצבה עצמה נמצאת כנהוג במפלס נמוך ממפלס הרצפה והכניסה אליו חסומה על מנת לא להטריד את מנוחתו של השיח'. בסמוך לפתחו של מבנה הקבר ישנו סדק גדול בסלע. בימי החורף והאביב ובשנים ברוכות משקעים גם בימי ראשית הקיץ נובעת כאן הנביעה התחתונה של עיינות כפירה, אלא שהיא ממהרת להתייבש בעוד האחרת, הגבוהה ממנה, נובעת משך כל ימות השנה וגם בשנים דלות משקעים. עם זאת, עץ תמר בודד הצומח במקום מרמז לנו על קיומם של מים הסמוכים לפני הקרקע, אחרת לא היה מצליח להתקיים כאן.

כדי להגיע אל הנביעה השופעת יש לעקוף את מבנה הקבר משמאל ולטפס בשביל צר שתי מדרגות סלע. השביל מוליך אל עבר תאנה גדולה הנראית כשעונה על מדרגת סלע נוספת. מעבר לתאנה נחבאת ברכת מים יפה שניתן



**יותם יעקבסון**

הרצאות, צילום וכתיבה, הדרכה בארץ  
ולאורך נתיבי הסחר הקדומים באסיה

בקלות רבה לטבול בה ולהצטנן. הבריכה נהרסה בחלקה על ידי בני הכפר קטנה שביקשו למנוע את השימוש בה ושופצה על ידי מטיילים. בעברה נועדה הבריכה לאיסוף מי המעיין שהוזרמו ממנה ברשת תעלות אל חלקות חקלאיות שונות. כיום, פחתה שפיעת המים במידה ניכרת ואין עוד תעלות תקינות להזרים בהן את המים. שרידי גידולים שונים עדיין נראים: עצי החרוב, התאנה, הרימון, הזית והגפנים. החפצים לראות את מקום הנביעה ממש מוזמנים לטפס מעט למעלה עד למקום בו בוקעים המים מהסלע, מעל שכבת חוואר האטימה לחלחול ובסמוך לכמה עצי זית יפים במיוחד. כאן גם ניתן למלא את בקבוק מי השתייה ולהשקיף על הגדה ממול. מול המעינות – בצד הצפוני של הנחל – ישנם שרידי חווה בת תקופות שונות (ראשיתה ככל הנראה ביזאנטי) ומספר מערות קבורה. החזרה אל נקודת החנייה של המכוניות היא באותה דרך.

עודכן בתאריך 25.5.2012

כל הזכויות שמורות © ליותם יעקבסון